

V1998-18 04.03.98

Konkurranseloven § 3-9 - ElTele Øst AS, dispensasjon fra § 3-3

Sammendrag:

Akershus Energi AS, Energiselskapet Asker og Bærum AS, Gjermå Energi AS, Hallingdal Kraftnett AS og Oslo Energi Holding AS gis dispensasjon til å ta inn enkelte bestemmelser aksjonæravtalen som regulerer partenes adgang til aktivitet i konkurranse med ElTele Øst AS og på tilgrensende markeder. Dette dreier seg om forholdet til konkurrerende virksomhet som begrenser eiernes forretningsmulighet, partenes infrastruktur, og en kundedeling som legger begrensninger på eiernes forretningsvirksomhet.

Konkurransetilsynet viser til Deres brev av 29. oktober 1997, der De søker om dispensasjon fra konkurranseloven §§ 3-1 og 3-3 for enkelte bestemmelser i enkelte avtaler vedrørende opprettelsen av ElTele Øst AS dersom Konkurransetilsynet finner at bestemmelsene er i strid med nevnte paragrafer i konkurranseloven.

Akershus Energi AS, Energiselskapet Asker og Bærum AS, Gjermå Energi AS, Hallingdal Kraftnett AS og Oslo Energi Holding AS inngikk 11. september 1997 diverse avtaler som regulerer et samarbeid innen utvikling og drift av infrastruktur for teletjenester og ytelse av teletjenester fortrinnsvis til bedriftsmarkedet. Samarbeidet utøves gjennom etablering av det felles selskapet ElTele Øst AS, og innebærer at nevnte selskaper legger de fleste av sine aktiviteter innen utvikling og drift av infrastruktur for teletjenester og levering av teletjenester til bedriftsmarkedet inn i ElTele Øst AS.

Forholdet til konkurranseloven

Etter konkurranseloven § 3-1 er det forbudt for to eller flere ervervsdrivende for salg av varer eller tjenester ved avtale, samordnet praksis eller på annen måte som er egnet til å påvirke konkurransen, å fastsette eller søke å påvirke priser, avanser eller rabatter. Forbudet omfatter også retningslinjer, bindende og veiledende avtaler eller ordninger med slik innhold.

Konkurranseloven § 3-3 forbyr to eller flere ervervsdrivende for salg av varer eller tjenester ved avtale, samordnet praksis eller på annen måte som er egnet til å påvirke konkurransen, å fastsette eller søke å påvirke til markedsdeling i form av områdedeling, kundedeling, kvote-fordeling, spesialisering eller kvantumsbegrensning. Forbudet omfatter også retningslinjer, bindende og veiledende avtaler eller ordninger med slik innhold.

Konkurransetilsynet kan imidlertid med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 gi dispensasjon fra nevnte forbudsbestemmelser dersom minst ett av følgende kriterier er oppfylt:

- a) konkurransereguleringen innebærer at konkurransen i vedkommende marked forsterkes,
- b) det må forventes effektivitetsgevinster som mer enn oppveier tapet ved konkurransebegrensningen,
- c) konkurransereguleringen har liten konkurransemessig betydning, eller
- d) det foreligger særlige hensyn.

Aksjonæravtalen for ElTele Øst AS datert 11. september 1997 inneholder enkelte bestemmelser i forhold til partenes adgang til aktivitet i konkurranse med ElTele Øst AS og på tilgrensende markeder. Aksjonæravtalens punkt 5 regulerer forholdet til konkurrerende virksomhet som begrenser eiernes forretningsmulighet, og anses å være i strid med konkurranseloven § 3-3. Bestemmelsens ordlyd er inntatt i konfidensielt vedlegg til vedtaksbrevet.

Aksjonæravtalens punkt 6.2 omhandler partenes infrastruktur, og reflekterer det generelle konkurranseforbudet i punkt 5. Konkurransetilsynet anser også dette punktet å være i strid med konkurranseloven § 3-3. Det vises til konfidensielt vedlegg for bestemmelsens ordlyd.

Aksjonæravtalens punkt 6.3 inneholder en kundedeling som legger begrensninger på eiernes forretningsvirksomhet. Etter tilsynets vurdering er bestemmelsen i strid med konkurranse-loven § 3-3. Det vises til konfidensielt vedlegg for bestemmelsens ordlyd.

Punkt 6.3 fjerde setning viser til at avtaler med tredjepart om bruk av Partenes infrastruktur kan fortsette, men at Selskapet skal sikres minimum lik adgang og like vilkår. Konkurransetilsynet har tidligere anført at denne bestemmelsen innebærer en prismessig koordinering i strid med konkurranseloven § 3-1 første ledd, fordi avtalen innebærer at eierne og Selskapet har inngått en avtale som prismessig får konsekvenser for tredjemann. Tilsynet har imidlertid revurdert dette standpunktet, og kommet til at klausulen ikke kan anses i strid med konkur-ranseloven § 3-1. Dette fordi virkningene for tredjemann må anses for indirekte til at forholdet kan rammes av forbudsbestemmelsen. I denne sammenheng vises til at det ikke foreligger noen koordinering mellom aktuelle eller potensielle konkurrenter som regulerer eller legger føringer for disse aktørenes fastsettelse av priser ut til kundene.

Tilsvarende har Konkurransetilsynet vurdert punkt 6.4 i aksjonæravtalen på nytt, og funnet at denne bestemmelsen ikke regulerer forholdet til tredjemann. Tilsynet anser således punkt 6.4 ikke å være i strid med konkurranseloven § 3-1.

Presiseringsavtalen omfatter etter tilsynets vurdering ikke forhold som regulerer avtale-partenes salg av tjenester overfor sluttbruker, i det avtalen kun regulerer hvilke rettigheter partene har med hensyn til den infrastruktur partene besitter. Konkurransetilsynet anser på dette grunnlag at avtalen ikke i strid med konkurranselovens forbudsbestemmelser.

Konkurransetilsynets vurdering og vedtak

ElTele Øst ble dannet ved at Oslo Energi Tele skiftet navn til ElTele Øst samtidig som de andre avtalepartene ble deleiere i ElTele Øst gjennom en rettet emisjon. Oslo Energi Holding, gjennom Oslo Energi Tele AS, er eneste deltaker i samarbeidet som drev slik virksomhet som samarbeidet omfatter før opprettelsen av ElTele Øst. De øvrige selskaper drev i større eller mindre utsrekning kun intern virksomhet innen interntelefoni og IT. I tillegg drev Energi-selskapet Asker og Bærum AS gjennom sitt datterselskap Energiselskapet Asker og Bærum Tele AS televirksomhet rettet mot privatmarkedet, en virksomhet selskapet fortsatt skal kunne drive med under det samarbeid som er etablert gjennom ElTele Øst AS. Partene i samarbeidet synes således ikke å ha vært konkurrenter før samarbeidet ble etablert. De anfører videre i dispensasjonssøknaden at partene heller ikke kan sies å ha vært potensielle konkurrenter, ettersom hvert enkelt selskap verken vil ha ressurser eller realistisk mulighet til å etablere

seg i markedet. Tvert i mot anså også Oslo Energi Holding (Gjennom Oslo Energi Tele) det som nødvendig med et samarbeid med andre selskaper for å utvikle dette forretningsområdet videre.

Intensjonen bak samarbeidet er å etablere en sentral del av et alternativt teletilbud i Norge. ElTele Øst vil ha sitt primære virksomhetsområde på nettsiden innenfor regionalnett og aksessnett, som er sluttbrukernes tilknytningsnett til større nasjonale og internasjonale nett. Innenfor dette markedssegmentet er Telenor per dato den dominerende aktør. Videre eier NSB noe infrastruktur, samt at enkelte kabel-TV-selskaper har noe infrastruktur som kan anvendes i bedriftsmarkedet.

Etter Konkurransetilsynets oppfatning er dette området, som følge av liberaliseringen av telemarkedet, under utvikling, og det må forventes at flere aktører vil etablere seg på sikt. Utbygging av infrastruktur for telefoni er imidlertid en relativt kostbar affære, og enkelte tilbydere av telefonitjenester vil være avhengig av tilgang til eksisterende infrastruktur for å kunne levere sine tjenester til sluttbrukere. Etableringen av ElTele Øst AS medfører etter Konkurransetilsynets oppfatning at det etableres en ny infrastruktur for aksess i telenettet. Videre vil partene i ElTele Øst gjennom samarbeidet etablere seg som leverandør i markedet for ytelse av de teletjenester samarbeidet omfatter. Konkurransetilsynet antar således at konkurransen i markedene for nettaksess så vel som for enkelte teletjenester vil bli skjerpet som følge av samarbeidet.

Konkurransetilsynet har på denne bakgrunn og med hjemmel i konkurranseloven § 3-9 bokstav a) fattet følgende vedtak:

Akershus Energi AS, Energiselskapet Asker og Bærum AS, Gjermå Energi AS, Hallingdal Kraftnett AS og Oslo Energi Holding AS gis dispensasjon fra konkurranseloven § 3-3 til å innta punktene 5, 6.2 og 6.3 i aksjonæravtale i ElTele Øst AS datert 11. september 1997.

Vedtaket trer i kraft straks og gjelder til 1. februar 2003.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker. En eventuell klage skal stiles til Arbeids- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. For øvrig vises til vedlagte skjema "Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak".

Konkurransetilsynet kan trekke dispensasjonen tilbake dersom forutsetningene for dispensasjon ikke lenger er tilstede. Dersom det er behov for dispensasjon utover utløpsdatoen, bes De søke i god tid.

[til toppen](#)